

Jaarverslag 2016

Stichting Duurzaamheidscentrum

De Papaver

De Papaver
Duurzaamheidscentrum Delft

Voorwoord

Voor u ligt het eerste jaarverslag van Stichting Duurzaamheidscentrum De Papaver. Het verslag behelst het eerste hele boekjaar: 2016. De Stichting functioneert al sinds 1 juli 2015. Sinds die datum heeft de Stichting het voormalige Natuur- en Milieucentrum De Papaver overgenomen van de gemeente Delft en voert voor zowel de gemeente Delft als de gemeente Pijnacker-Nootdorp de Natuur- en Milieueducatie (NME) uit voor het primair onderwijs. De overname is de uitkomst geweest van een enerverend overdrachtsproces. Graag wil ik in dit voorwoord kort stilstaan bij de ontstaansgeschiedenis van de Stichting.

In 2014 heeft de gemeente Delft wegens bezuinigingsredenen besloten om De Papaver af te stoten. Ook besloot zij om de NME uit te besteden. Zij koos ervoor om dit te doen door middel van een openbare aanbestedingsprocedure. Vanuit de vrijwilligers van De Papaver is het initiatief gestart om een plan in te dienen voor het Natuur- en Milieucentrum en de NME. Dit kwam voort uit de wens om De Papaver als Natuur- en Milieucentrum en als plek voor een groot aantal vrijwilligers voor de toekomst te behouden. In de afgelopen decennia heeft De Papaver zich mede ondersteund door een grote groep vrijwilligers ontwikkeld tot een goed bezocht centrum met wisselende tentoonstellingen, educatieve tuinen en activiteiten voor scholen en inwoners. Dit wilden de vrijwilligers niet zomaar uit handen geven.

Overhandiging van de symbolische sleutel door wethouder Stephan Brandligt aan voorzitter Max van der laan.

Voor de indiening van het plan is indertijd een voorlopig bestuur gevormd met de naam Stichting Papaver Duurzaam Door i.o. Het bestuur i.o. bestond uit een aantal vrijwilligers: Bertus Janzen, Thea Rengers en Cora Cox en twee externe personen: Paul de Bree en ondergetekende. Voor het opstellen van het plan was slechts een paar maanden tijd. Met behulp van een aantal externe adviseurs is in korte tijd hard gewerkt om een plan op te stellen dat voldeed aan het programma van eisen van de gemeente. Voor de NME is nauwe samenwerking met Milieueducatie Den Haag gezocht en een intentieverklaring tot samenwerking getekend.

De Stichting is officieel opgericht op 25 februari 2015, nadat eind 2014 bekend was geworden dat de Stichting zowel De Papaver als de NME gegund kreeg. De naam is toen gewijzigd in Stichting Duurzaamheidscentrum De Papaver. Vanwege de naamsbekendheid is de naam 'De Papaver' gehandhaafd en met het oog op de toekomst is 'Natuur- en Milieucentrum' vervangen door 'Duurzaamheidscentrum'.

In 2016 had de Stichting een directeur en drie (parttime) medewerkers voor de Natuur- en Milieueducatie en voor projecten in dienst. Vanuit gemeente Delft is één medewerkster (parttime) gedetacheerd. De Stichting heeft met dit team aan betaalde krachten veel activiteiten in gang gezet. Daarnaast is voortvarend aan de slag gegaan met de NME en is een begin gemaakt met de

vernieuwing daarvan. De ondersteuning van de grote groep vrijwilligers (inmiddels meer dan 70) was hierbij onmisbaar.

Voor de komende jaren staan er inmiddels mooie plannen op tafel. Het NME-aanbod wordt opgefrist: de leskisten worden voorzien van een nieuwe, eigentijdse behuizing met een aantrekkelijk design. De inhoud krijgt een update naar de laatste inzichten en aan de lesstof wordt zo mogelijk een aantal duurzame elementen toegevoegd. Ook zal geïnvesteerd worden in nieuwe lessen en materialen en zal de NME-gids geïntegreerd worden op de website van De Papaver. Daarnaast staat er een uitgebreid markt/klanttevredenheidsonderzoek op de planning en wordt bekeken of de communicatie naar de doelgroep nog effectiever kan.

Het gaat goed met De Papaver. De zalen zijn met grote regelmaat verhuurd, het bezoekerscentrum kent een doorlopende stroom van bezoekers en daarnaast komen in het voor- en najaar veel schoolklassen langs voor excursies. Het gebouw is echter niet optimaal ingericht op de combinatie van verhuur en (school)bezoek. Om ervoor te zorgen dat huurders in alle rust kunnen vergaderen is een aanpassing van het gebouw nodig. Ook zijn er aanpassingen aan het gebouw en de installaties nodig om ervoor te zorgen dat in alle jaargetijden het binnenklimaat prettig is. In 2017 is gestart het ontwikkelen van plannen voor het gebouw.

Ik heb er vertrouwen in dat met het huidige team en de grote groep oude en nieuwe vrijwilligers De Papaver als prachtige plek voor educatie, natuurbeleving en ontmoeting behouden blijft en zich verder zal ontwikkelen. In dit voorwoord wil ik namens het bestuur de vaste medewerkers bedanken voor alle vorderingen die zijn gemaakt en nog eens extra alle vrijwilligers voor hun belangeloze inzet. Die is onbetaalbaar!

Max van der Laan,

Voorzitter

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	4
1. Missie, visie en doelen	5
Missie.....	5
Visie	5
Doelen	5
2. Natuur- en Milieueducatie 2015-2016	7
Het aanbod.....	8
Samenwerking.....	8
Deelname Groen doet Goed	8
Kosten lesmaterialen.....	9
Trends en cijfers	9
3. Afvalprojecten	12
Het zwerfafvalproject.....	12
Schoon Belonen	14
4. Publieksactiviteiten	16
Inleiding	16
Overzicht aantal bezoekers	16
Tentoonstellingen.....	16
Speur- en ontdektochten	17
Vakantieactiviteiten	19
Overige publieksactiviteiten.....	20
5. Verhuur vergaderruimtes.....	23
6. Communicatie	24
Website	24
Facebook	24
Twitter	25
Nieuwsbrieven.....	25
Pers.....	25
7. Partners en samenwerking.....	26
8. Bestuur en personele zaken	27

1.Missie, visie en doelen

Missie

Door leren, inspireren en samenwerken, het duurzaam denken en doen stimuleren. Samen met bezoekers, scholen, bedrijven en partnerorganisaties levert De Papaver een concrete bijdrage aan een duurzame en groene stad Delft en regio.

Visie

In 2020 is De Papaver hét kennis- en bezoekerscentrum voor duurzaamheid voor de stad Delft en de regio, dat nog beter dan nu bezocht en gewaardeerd wordt. Vanuit dit centrum verzorgt De Papaver samen met NME Den Haag voor het Primair Onderwijs (PO), het Voortgezet Onderwijs (VO) en de buitenschoolse opvang (BSO's) in de regio een gewaardeerd en veelzijdig educatief aanbod.

Voor bezoekers en bedrijven is er in het centrum een aantrekkelijk aanbod aan activiteiten op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. De Stichting 'Papaver Duurzaam Door' (red.: de naam van de Stichting i.o.) vervult als duurzaamheidsregisseur een regisserende en faciliterende rol bij de ondersteuning en het op gang brengen van initiatieven die gericht zijn op verduurzamen. Stimuleren van bewonersparticipatie gebeurt niet alleen door kennis te bieden en duurzame oplossingen aanschouwelijk te maken, maar ook door gezamenlijk aan de slag te gaan. Vanuit een netwerkstructuur wordt met veel partners op projectmatige basis samengewerkt aan verduurzaming en vergroening van de stad Delft en de regio. De financiering is publiek/privaat en solide: zowel overheden als bedrijven, instellingen, donateurs en fondsen dragen financieel bij.

Doelen

In 2016 is een aanzet gegeven aan de realisering van de drie doelen die de stichting zich heeft gesteld:

1. Verdere ontwikkeling van het NME-aanbod tot het nieuwe NME: De Stichting realiseert nieuwe vormen van NME voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en de buitenschoolse opvang, die passen bij behoeftes van scholen en aansluiten bij de beleidsambities van gemeenten en andere overheden en speelt hierbij in op duurzaamheidsthema's. Zie ook de offerte NME.

2. De ontwikkeling van De Papaver tot een duurzaamheidscentrum voor kennis en activiteiten: De Papaver wordt verder uitgebreid tot duurzaamheidsknooppunt voor de regio Delft. Zij maakt daarbij onderdeel uit van de poort Delft-Oost als benoemd in de ruimtelijke visie van de Hof van Delfland. Er is ruimte voor ontmoeting, duurzame voorbeelden, kennisdelen, groene werkgelegenheid, vrijwilligers(net)werk en ondernemerschap (bijvoorbeeld kringloopondernemen). Hiervoor zal het kernteam in samenwerking met de vrijwilligers:

- een sturende en regisserende rol vervullen in duurzaamheidsnetwerken;
- vanuit de locatie ervoor zorgen dat partijen bij elkaar komen en elkaar ontmoeten, waarbij wij kansen zien om een deel van de locatie inclusief de omgeving in te richten als werkatelier en wifi-tuin;

- het netwerk van partners koppelen aan beleidsambities van de gemeente(n), andere overheden en aan maatschappelijke initiatieven. Hierbij hoort een voorzetting van het Platform Delftse Hout.

3. Verdere uitbouw van NME tot nieuwe maatschappelijke energie (NME 3.0): NME 3.0 wordt gedefinieerd als “Duurzaam aan de slag met Nieuwe Maatschappelijke Energie!”. Geïnspireerd door de ontwikkelingen in de samenleving, zoals verwoord in het provinciale kennisprogramma ‘Duurzaam Door’ van Zuid-Holland groeit het besef dat we alleen met gezamenlijke krachtinspanning, door ‘learning by doing’ en door zaken anders te doen de grote maatschappelijke, duurzaamheidsvraagstukken aan kunnen pakken. Burgers en bedrijven komen vaak zelf met concrete oplossingen. Dit vergt een netwerksamenleving waarin je elkaar inspireert en de kennis bundelt. De Stichting ziet voor zichzelf een regisserende en faciliterende rol bij de ondersteuning en het op gang brengen van initiatieven die gericht zijn op verduurzamen.

2. Natuur- en Milieueducatie 2015-2016

Per 1 juli 2015 is de Stichting Duurzaamheidscentrum De Papaver gestart met het aanbieden van Natuur- en Milieueducatie (NME) aan de basisscholen in Delft, Pijnacker-Nootdorp en omstreken.

Natuur- en Milieueducatie is al 44 jaar (!) een begrip in Delft, waarbij de gemeente Delft van oudsher veel aandacht heeft voor natuur, milieu en duurzaamheid. Tot 1 juli 2015 heeft de gemeente de NME-taak zelf uitgevoerd. Het natuur- en milieucentrum De Papaver was daarbij een onderdeel van de gemeentelijke organisatie die de NME in de praktijk uitvoerde. De gemeente koos begin 2014 ervoor om de NME niet meer zelf uit te voeren, maar dit uit te besteden. Na een openbare procedure in 2014 is de opdracht per 26 juni 2015 verleend aan Stichting Duurzaamheidscentrum De Papaver.

NME als duurzame basis

NME is een educatievorm met als invalshoek natuur, milieu en duurzaamheid in de eigen nabije leefomgeving. Het zorgt voor kennis over en inzicht in deze onderwerpen. NME is effectief wanneer het zodanig wordt ingericht en aangeboden dat deelnemers erin geïnteresseerd zijn en het laten doorwerken in hun houding en gedrag. Op die manier legt NME een basis voor een natuur- en milieubewuste levensstijl, waarbij het uiteindelijke doel van NME het streven naar een duurzame samenleving is.

Uit een studie van de Universiteit Utrecht en Stichting Veldwerk Nederland in 2006 is gebleken dat respondenten die op de basisschool NME hebben gehad, significant meer kennis over natuur en milieu hebben en hier een positievere houding en gedrag tegenover hebben dan degenen die geen, of nauwelijks, NME hebben gehad. Daarmee bevindt NME zich aan de voorkant van het aanleren van gedrag en een duurzame houding. Het is effectiever en waarschijnlijk goedkoper om op jonge leeftijd te investeren in gewenst gedrag en het zaadje van een duurzame houding te planten, dan dit op een latere leeftijd te moeten corrigeren. Het kind thuis, en in de directe omgeving, kan ook weer een positieve invloed hebben op het gedrag en de houding van anderen vanuit de eigen NME-ervaring.

Deze algemene kijk op NME vormt de ondergrond van onze **visie** op NME:

“De Stichting ziet natuur- en milieueducatie vooral als een instrument om mensen bewust te laten worden van en duurzaam te leren omgaan met hun leefomgeving. De Stichting biedt inspirerende NME aan kinderen en inwoners in Delft, Pijnacker-Nootdorp en de regio. Kennis (op jonge leeftijd) over natuur, dieren, en duurzaamheid geeft een basis voor duurzame houding en gedrag. Door zelf te doen en buiten te beleven wordt de opgedane kennis goed onthouden. Alle kinderen hebben recht op mooie natuurervaringen en een groene leefomgeving. Ze hebben die nodig om zich te kunnen ontwikkelen tot gezonde, gelukkige en duurzame wereldburgers.”

De belangrijkste **doelstellingen** die deze visie ondersteunen zijn als volgt verwoord:

“De Stichting biedt een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd NME- aanbod aan voor het primair onderwijs in Delft en Pijnacker-Nootdorp. Het aanbod zit pedagogisch-didactisch, inhoudelijk en organisatorisch goed in elkaar en spreekt aan.”

Het aanbod

Jaarlijks wordt het aanbod van De Papaver onder de loep genomen. Verouderde pakketten worden vernieuwd, materialen worden vervangen, lessen of leskisten worden uit het aanbod gehaald en er worden nieuwe lessen of materialen ontwikkeld of door nieuwe samenwerkingsverbanden aangeboden.

In mei/juni voorafgaand aan het betreffende schooljaar wordt het aanbod gepresenteerd in het Jaarprogramma. Op www.papaverdelft.nl/scholen is het huidige programma te vinden. Oude Jaarprogramma's zijn op te vragen bij De Papaver. Scholen reserveren online, op www.papaverdelft.nl/NMEgids.

Samenwerking

Tegelijk met de opstart van De Papaver in juli 2015 zijn de Kinderboerderijen verzelfstandigd. Hierdoor was het tijdelijk niet meer mogelijk om lessen aan te bieden. Voor de beide kinderboerderijen samen betekende dat een verlies van 75 reserveringen in schooljaar 2015-2016. Het schooljaar erop zijn de lessen bij Stadsboerderij BuytenDelft herstart en zijn de plannen gemaakt voor lessen bij Kinderboerderij Tanthof.

De Papaver en de gemeente hechten veel belang aan samenwerking. Dit wordt door De Papaver o.a. vormgegeven door middel van samenwerking met contacten binnen het Zuid-Hollandse platform van NME-diensten en lokale partners zoals bijvoorbeeld de Botanische Tuin, BuytenDelft, IVN, Natuurwacht, Imkervereniging Delft, Vockestaert en Avalex. Een intensievere samenwerkingsvorm is aangegaan met de NME-dienst Den Haag, waar we een aantal leskisten gekocht hebben en kennis uitwisselen op gebied van producten, ontwikkelingen en visievorming.

Deelname Groen doet Goed

Ook in 2016 heeft De Papaver deelgenomen aan het programma Groen Doet Goed. In dit programma stimuleren lokale samenwerkingspartners dat stadse kinderen vaker naar buiten gaan. Provincie Zuid-Holland zorgt voor cofinanciering. De Papaver heeft een stoere buitenles 'Overleven in de Natuur' ontwikkeld, die op de waterspeelplaats van BuytenDelft wordt uitgevoerd. Tevens zijn er rugzakjes en een Doekaart Buytenhout ontwikkeld die het makkelijker en leuker maken om met kinderen naar buiten te gaan. De rugzakjes zijn extra onder de aandacht gebracht bij scholen in de wijk Buitenhof. Beide activiteiten vormen een uitbreiding van ons NME-aanbod d.m.v. externe financiering.

Folder NME-jaarprogramma 2016-2017

Stoere buitenles: hoe overleef ik in de natuur? Een vuurtje maken is niet zo eenvoudig.

Kosten lesmaterialen

Voor Delftse basisscholen is het grootste deel van het aanbod gratis af te nemen, dit valt onder de overeenkomst tussen De Papaver en Gemeente Delft. Dit geldt voor alle leskisten, lesmappen en ander uitleenmateriaal, alle excursies die starten op De Papaver en alle gastlessen die op school worden gegeven. Er zijn uitzonderingen: excursies en gastlessen die plaatsvinden op een andere locatie hebben meestal wel kosten.

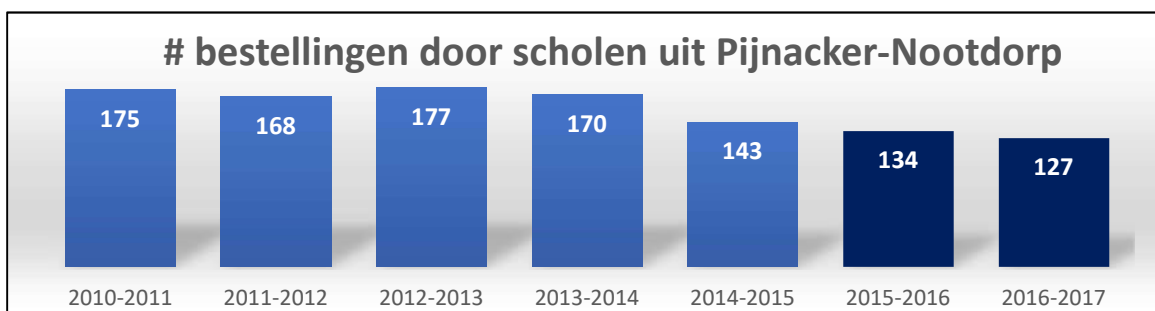
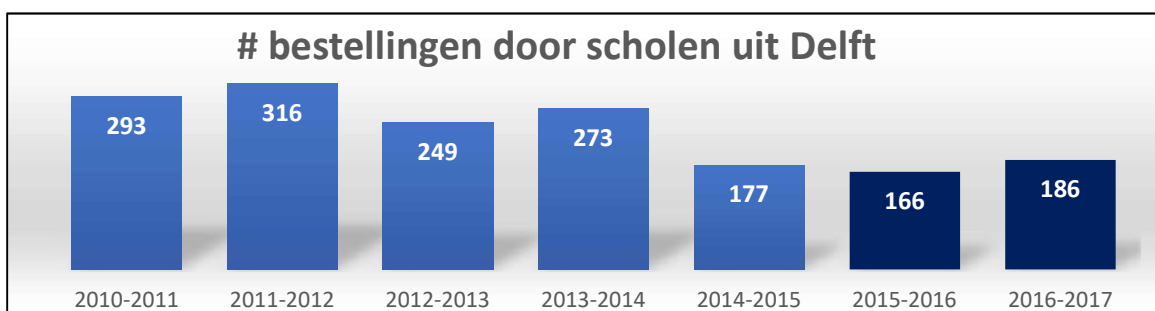
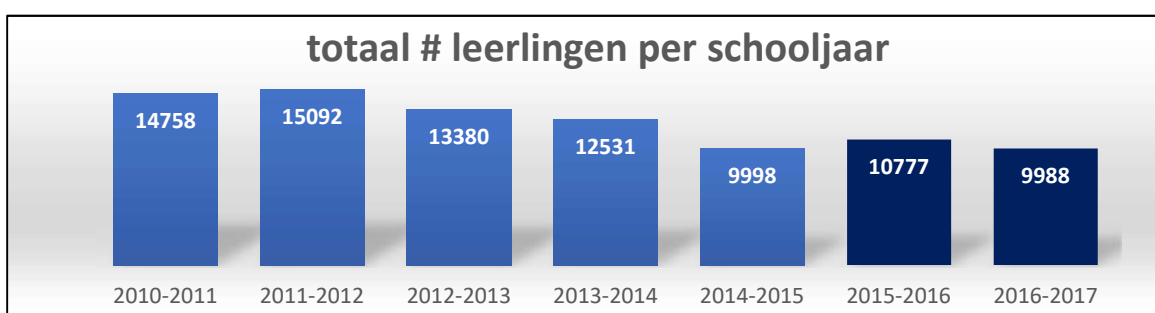
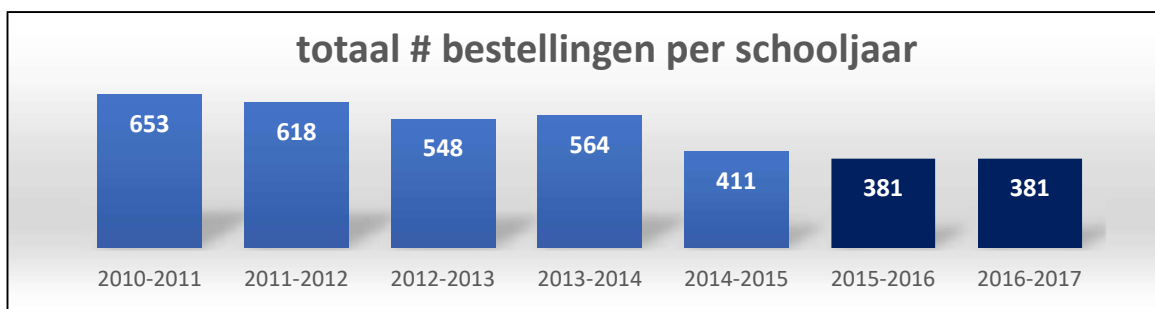
Van 2015 tot 2017 is een regeling in stand tussen Gemeente Delft en gemeente Pijnacker-Nootdorp over het gebruik van de Delftse NME-voorzieningen voor het basisonderwijs in Pijnacker-Nootdorp en de kosten hiervoor. Gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft jaarlijks een klein bedrag begroot voor NME zodat iedere basisschool-klas in haar gemeente kosteloos één product bij De Papaver kan afnemen (uitzonderingen daargelaten).

Scholen buiten deze gemeentes betalen voor de afname van het NME-aanbod. Voor een leskist is dat €25,- per periode (meestal 2 weken), lesmaterialen zijn €7,50 tot €15,- afhankelijk van het type en excursies kosten veelal €35,- per klas.

Trends en cijfers

Schooljaren lopen (globaal) van augustus t/m juli. Het is onpraktisch de resultaten per kalenderjaar te beschrijven omdat er bijv. regelingen zijn die per schooljaar gaan en er ieder schooljaar andere keuzes gemaakt worden in het aangeboden lesmateriaal, etc. Vandaar dat voor dit jaarverslag schooljaren aangehouden zijn. De resultaten van schooljaar 2015-2016 en schooljaar 2016-2017 zijn hieronder weergegeven.

Hier vindt u een overzicht van het aantal bestellingen van NME-producten (dan wel het aantal leerlingen dat hier gebruik van maakten) gedurende de afgelopen schooljaren, in totaal of uitgesplitst per gemeente. Daarna volgen de belangrijkste conclusies.

Aantal bestellingen* van	2014-2015	2015-2016	2016-2017
- Lessen incl. kinderboerderij	223	153	154
- Lessen excl. kinderboerderij	148	153	133
- Leskisten	127	143	133

** Dit geldt voor scholen uit alle gemeentes bij elkaar (Delft, Pijnacker-Nootdorp en overige)*

Conclusies n.a.v. de boekingsresultaten

- In de periode voorafgaand aan de verzelfstandiging (schooljaar 2014 – 2015) is een afname te zien van het aantal reserveringen. In Delft is in het schooljaar 2016-2017 weer een groei te zien in de reserveringen, in Pijnacker-Nootdorp niet. Scholen in deze laatste gemeente betalen sinds 2 schooljaren meer voor afname van het NME-aanbod, wat de afname kan verklaren.
- De verzelfstandiging heeft een organisatorisch druk gelegd op De Papaver in de eerste fase van de NME-opdracht. Hierdoor is gekozen voor continuïteit in het NME-aanbod. Scholen hebben in het algemeen weinig last gehad van de overname. Vanaf 2017 zal een fase aanbreken van uitbreiding en verdere vernieuwing van het NME-aanbod in combinatie met een intensivering van de communicatie naar de scholen toe. De inzet hiervan is dat dit tot een verhoging van het aantal reserveringen in de toekomst zal leiden.
- Samenwerking met partners heeft geleid tot vernieuwing van het NME-aanbod. Dit zal dan ook worden gecontinueerd en zo mogelijk uitgebreid – met meer partners dan wel meer aanbod via bestaande partners.
- Nu de verzelfstandiging van de kinderboerderijen afgerond is worden de NME-lessen daar ook weer hervat. Het aantal lessen van voorheen is nog lang niet bereikt. Of dit te vermeerderen is d.m.v. communicatie richting de scholen zal de toekomst uitwijzen; het kan ook komen doordat de lessen tegenwoordig niet meer gratis zijn.
- Leerkrachten en directeuren vinden het belangrijk dat er aandacht is voor NME, maar werkdruk in het basisonderwijs speelt een belangrijke rol bij het al of niet boeken van NME.

3. Afvalprojecten

In 2016 voerde De Papaver twee afvalprojecten uit in opdracht van Gemeente Delft: het Zwerfafvalproject en de pilot Schoon Belonen.

Het zwerfafvalproject

Het doel van dit project is het informeren van Delftenaren over de problemen die zwerfafval opleveren en het motiveren van de burgers om zelf actie te ondernemen. Dit kan door 'Supporter van Schoon' te worden en in eigen omgeving op de ruimen of door mee te doen aan een opruimactie, dan wel deze zelf op te zetten. Meer informatie over het project staat op www.papaverdelft.nl/zwerfafval.

In 2016 waren er drie deelprojecten: Supporters van Schoon, Opruimacties en Scholen. Bij elk deelproject is vooraf een doelstelling gesteld. Alle doelstellingen zijn (ruimschoots) behaald.

Supporters van Schoon

Doelstelling: 150 nieuwe Supporters van Schoon.

Er zijn 174 nieuwe Supporters van Schoon geregistreerd in 2016 en daarmee is de doelstelling ruimschoots behaald.

De Papaver heeft 'Supporters van Schoon' gepromoot bij twee bewonersverenigingen en tijdens Westerpap, Delftse Beursvloer, Varend Corso, Oogstfeest Stadsboerderij, Bieslanddagen, Tanthof Bruist en de Original Market.

Tiny Turtle en de Schone Stadsclown in actie tijdens Westerpap voor het promoten van 'supporters van schoon'.

De Papaver speelt een belangrijke rol in de voorlichting en werving. Er is een permanente presentatie 'Supporters van Schoon' op De Papaver en regelmatig worden er grijpers met een Zwerfafvalbingokaart uitgeleend aan mensen die even een rondje lopen in de Delftse Hout. Dit soort contactmomenten is een mooie aanleiding om mensen te vragen om Supporters van Schoon te worden.

Veel mensen hebben sympathie voor onze boodschap en doen vaak al in enige vorm mee, maar willen niet altijd een formulier invullen. Tevens hebben wij tijdens onze contacten met de Stichting Nederland Schoon geleerd dat zij *geen* specifieke focus leggen op de werving van Supporters van Schoon, maar *wel* de nadruk leggen op participatie (opruimacties). In overleg met gemeente Delft (27-9-2016) is afgesproken dat participatie belangrijker is dan alleen het aantal Supporters van Schoon en dat mensen die tekenen dat ze Supporter zijn, niet persé een gripper en ring hoeven mee te nemen. In de volgende opdracht zal de focus daarom wat verschuiven van aantallen supporters

naar participatie. Eind september 2016 is het inschrijfformulier van Supporter van Schoon direct al aangepast. In plaats van tekenen voor ontvangst van grijper en ring tekenen mensen nu dat ze zullen zorgen voor een schonere leefomgeving (geen zwerfafval veroorzaken en af en toe zwerfafval opruimen).

Opruimacties

Doelstelling: twee grote acties met meer dan 75 deelnemers.

De Papaver heeft beduidend meer opruimacties georganiseerd en gefaciliteerd dan vooraf ingepland. In totaal 21 acties door 19 betrokken organisaties met tezamen 548 deelnemers. Dit heeft de daadwerkelijke participatie een goede zet gegeven. De deelnemers hebben zich actief ingezet om zwerfafval te ruimen en hebben daarbij een belangrijk signaal afgegeven aan de buurt, de bewoners en binnen hun eigen persoonlijke sociale omgeving.

Buurtbewoners kunnen bij De Papaver materialen lenen voor schoonmaakacties.

Er waren in 2016 vier acties met meer dan 75 deelnemers. Drie hiervan waren van studentenverenigingen die in de KMT (Kennismakingstijd, onderdeel van de OWee, de ontvangstweek) een maatschappelijke bijdrage willen leveren; dit waren in totaal 230 studenten. Een nieuwe actie tijdens de Keep it Clean Day is georganiseerd door de Stedenband Delft-Estelí waarbij verschillende organisaties aangehaakt zijn en tegelijkertijd in Estelí (Nicaragua) uitgevoerd is. In Delft waren er 130 deelnemers. Verder had de jaarlijkse opruimactie van de Delftse Natuurwacht i.s.m. De Papaver 50 deelnemers. De andere 16 acties waren deels van groepen die ook in 2015 actief waren en deels van nieuwe groepen. Zij zijn, waar nodig, ondersteund door De Papaver met materialen, tips en communicatie.

Eind 2016 is De Papaver aangehaakt bij de campagne van Nederland Schoon: *ruim je ook op 1 januari vuurwerkafval op in jouw straat?* Veel Delftenaren zijn gestimuleerd om hun vuurwerkafval op te ruimen, zijn ondersteund door De Papaver om een actie in de wijk op te zetten of hebben bij De Papaver materialen geleend voor hun actie.

Scholen

Doelstelling: met 20% van de scholen afspraken maken over het schoonhouden van de schoolomgeving.

In 2016 is gemeente Delft aangehaakt bij de landelijke pilot Schoon Belonen, dat zich richt op het scheiden van afval en schoonhouden van de schoolomgeving. Scholen kunnen hiermee geld verdienen, zie verderop in dit jaarverslag.

Er zijn 8 scholen met 12 locaties geworven voor Schoon Belonen. Zeven scholen zijn inmiddels actief met afval scheiden en het schoonhouden van hun schoolomgeving, één school start hiermee met drie locaties op 1 februari 2017.

Er staan 30 scholen met 39 locaties op de scholenlijst, daarmee komen we op $8/30 = 27\%$ van de scholen en $12/39 = 31\%$ van de locaties. De doelstelling is dus ruimschoots behaald.

Daarnaast hebben scholen opruimacties gehouden en zijn door De Papaver voorzien van opruimmaterialen zoals grijpers, zakhouders en hesjes.

Er zijn twee gastlessen over afval en zwerfafval gegeven.

Communicatie over zwerfafval

In 2016 hebben we 65 berichten op FB geplaatst met een bereik van 26.066 mensen. Deze berichten betroffen zowel de werving van Supporters van Schoon als opruimacties, de pilot Schoon Belonen en het Nieuwjaarsvegen.

Schoon Belonen

Gemeente Delft doet vanaf 1 januari 2016 officieel mee met de pilot Schoon Belonen; De Papaver is ingehuurd om Delftse scholen aan deze pilot mee te laten doen. Eind 2015 is hiervoor door De Papaver een offerte ingediend. De doelstelling luidde: "50% van alle scholen doet eind 2017 mee aan Schoon Belonen".

In Delft is ervoor gekozen om scholen PMD (plastic, metaal en afval) te laten scheiden en ophalen, i.p.v. flesjes en/of blikjes. Scholen kunnen kiezen uit verschillende opties (brons, zilver of goud). Hoe meer meter rond de school wordt schoongehouden, hoe meer geld scholen kunnen verdienen. Voor volle PMD-bakken krijgt de school € 1,- per bak.

De focus ligt op de basisscholen van Delft. Er zijn 29 basisscholen, waarvan enkele meer vestigingen hebben. In totaal zijn er 40 vestigingen. Vaak heeft iedere vestiging een eigen directeur en eigen ideeën, dus tellen wij het aantal deelnemende vestigingen. De doelstelling van 50% komt dan neer op 20 locaties. Eind 2016 was het aantal ingeschreven schoollocaties 12, waarvan 3 in 2017 zouden starten. Dit is inclusief 1 middelbare school.

De Delftse basisscholen OBS De Eglantier Voorhof, OBS De Eglantier Tanthof en basisschool De Ark zijn de eerste scholen in Delft die meededen aan het landelijk proefproject 'Schoon belonen'.

Op 9 juni 2016 ondertekenden vertegenwoordigers van de scholen samen met wethouder Lennart Harpe van de gemeente Delft het contract.

Overzicht deelnemende scholen aan het project 'Schoon belonen'

	School-locatie	Startdatum	Goud / Zilver / Brons	# PMD- bakken opgehaald (2016)
1	De Ark	01-06-2016	Brons	14
2	Eglantier loc. Tanthof	01-06-2016	Zilver	24,25
3	Eglantier loc. Voorhof 1 – <i>(Roland HolstIn)</i>	01-06-2016	Zilver	37,5
4	Eglantier loc. Voorhof 2 – <i>(Ina B. Bakkerstr.)</i>	01-06-2016	Zilver	52,5
5	Delftse Montessorischool	31-08-2016	Goud	10,25
6	Bernadette-Mariaschool	01-10-2016	Brons	10
7	De Bron	01-11-2016	Brons	10
8	CLD loc. Hof van Delft	01-11-2016	Brons	13
9	Jan Vermeer loc. Duystlaan	21-11-2016	Brons	3
10	Freinetschool loc. Hugo	01-02-2017	Zilver	<i>Start in 2017</i>
11	Freinetschool loc. Libel	01-02-2017	Zilver	<i>Start in 2017</i>
12	Freinetschool loc. Margriet	01-02-2017	Brons	<i>Start in 2017</i>

Voor meer informatie of actuele informatie kijkt u op www.papaverdelft.nl/schoon-belonen.

4. Publieksactiviteiten

Inleiding

Ook in 2016 heeft De Papaver een veelheid aan activiteiten ontplooid voor zowel volwassenen als kinderen. Hierna volgt een overzicht van de tentoonstellingen, de speur- en ontdektochten en activiteiten in de schoolvakanties.

Naast de eigen activiteiten zijn er regelmatig extra activiteiten bij De Papaver, zoals workshops, lezingen en activiteiten die door derden worden georganiseerd. De Papaver houdt sinds 2016 een agenda bij op de website. Ook wordt via de facebookpagina en twitter aandacht gevraagd voor activiteiten van derden. Deze activiteiten staan niet vermeld in dit jaarverslag. Deze rol behoort echter wel bij de regisserende/faciliterende rol die De Papaver inneemt.

Overzicht aantal bezoekers

De Papaver wordt veel bezocht door scholen, buitenschoolse opvang (BSO's), individuele bezoekers en instellingen en bedrijven die bij De Papaver een ruimte huren en/of activiteiten ontplooiën. Het aantal bezoekers wordt bijgehouden door de vrijwilligers van de receptie. In 2016 is De Papaver bezocht door ruim 20.000 mensen.

Tentoonstellingen

Jaarlijks zijn er drie tot vier tentoonstellingen te zien over natuur, milieu en/of duurzaamheid, die voor iedereen, van jong tot oud, geschikt zijn. Bij de meeste tentoonstelling is een gratis speurtocht door de tentoonstelling te doen voor kinderen van rond de 10 jaar. In 2016 waren de volgende tentoonstellingen te zien:

- *September 2015 tot mei 2016: Boomgeheimen*

Dit was een door de werkgroep tentoonstellingen, nog onder de gemeente Delft, gemaakte tentoonstelling over de betekenis van bomen voor mensen. Voor kinderen was er een speciale kinderhoek, waarbij het leven hoog in de bomen, in de struiken en onder de grond ervaren kon worden.

- *Mei tot september 2016: Glibberige gabbers*

Deze tentoonstelling ging over amfibieën in Nederland. Dit was eveneens een door de werkgroep tentoonstellingen zelfgemaakte expositie.

- *September 2016 tot januari 2017: Natuurfoto's vereniging voor Natuurfotografen West*

Er waren prachtige natuurfoto's te zien van de Vereniging voor Natuurfotografen West. Zij combineren hun passie voor de natuur met fotografie. Dat resulteerde in een mooie expositie. Gekoppeld aan deze expositie was een fotowedstrijd 'Herfst'. Hieraan hebben 26 personen meegedaan. De prijsuitreiking was in 2017. Het publiek kon stemmen uitbrengen en er was een deskundige jury vanuit de Natuurfotografen West.

Naast deze grote tentoonstellingen waren er drie kleine exposities:

- Mini-expo herfst (4 panelen voor kinderen over de herfst)

- Mini-expo winter (4 panelen voor kinderen over de winter)
- Mini-expo vogeleieren (verzameling vogeleieren van klein tot groot van verschillende vogels)

Sinds juni 2016 beschikt De Papaver over twee touchscreens voor de tentoonstellingen. Zij zijn aangeschaft met een financiële bijdrage van Kringloopwinkel 'De Wisselbeker' in Nootdorp en het bedrag dat Cora Cox ontving voor de toekenning van De Groene Duim. Martijn van der Wiel was verantwoordelijk voor het ontwerp en de ICT. Van Kiss the Frog bv (www.kissthefrog.nl) kreeg De Papaver twee computers die de touchscreens aansturen.

Een nieuw gadget voor De Papaver: touchscreen met filmpjes en spellen. Op de foto: Cora Cox, Bertus Janzen (beiden tentoonstellingwerkgroep van De Papaver) en Martijn van der Wiel.

Speur- en ontdektochten

Het hele jaar door zijn er diverse speurtochten uitgezet voor het publiek. Deze hebben een relatie met het seizoen, de omgeving of met de tentoonstelling en wisselen regelmatig. Daarnaast zijn er het hele jaar door een aantal ontdektochten te doen. Een overzicht van alle tochten in 2016:

Het hele jaar door

- *Ontdektocht Delftse Hout*

Sinds februari 2016 is deze tocht verkrijgbaar. Het is een verrassende ontdektocht door het Delftse Hout voor het hele gezin. Doel is om met andere ogen naar het gebied te kijken. De ontdektocht is te huur met een tasje met zoekkaarten, loep en kompas. Ook kan het boekje van de ontdektocht los worden gekocht. Het boekje is tevens verkrijgbaar in het Engels en Duits.

- *Kompastocht*

Met deze tocht ga je met een boekje met opdrachten en een kompas op avontuur in de Delftse Hout. Je leert hoe een kompas werkt en daarnaast kom je van alles over de natuur te weten. De tocht is ook in het Engels verkrijgbaar. De tocht is nog een uitgave van de gemeente Delft.

- *Groen doet goed rugzak*

Deze rugzak bevat allerlei materialen ter inspiratie voor buitenactiviteiten, waaronder een wandelroute, natuurbingokaart, diverse zoekkaarten, vragenkaarten en de kaart '50 dingen die je gedaan moet hebben voor je twaalfde'. Deze kaart is uitgebracht in het kader van het project 'Groen doet Goed'.

- *Zwerfafvalbingo*

Met een afvalgrijper, afvalzak en afvalbingokaart (met afbeeldingen van soorten afval) op pad. Zwerfafval rapen is nog nooit zo leuk geweest.

Speurtochten winter 2015/2016 en 2016/2017

- *Kerstballentocht 2015/2016*: de Kerstballentocht is een speurtocht door de Delftse Hout en al vele jaren een traditie tijdens de Kerstvakantie. Hij wordt in samenwerking met de Delftse Natuurwacht georganiseerd. Voor deze speurtocht ontvangt de Delftse Natuurwacht een financiële bijdrage van de Ondernemersvereniging Delftse Hout. De speurtocht is erg populair en wordt jaarlijks door honderden gezinnen gelopen! In 2016 was het thema van de tocht "Boomgeheimen" (naar de tentoonstelling die toen bij De Papaver stond). De prijswinnaars ontvingen hun prijs op zondag 10 januari 2016. Aansluitend konden de kinderen deelnemen aan de Workshop "Takkenbeesten maken".
- *Snip de sneeuwpop (winter 2015-2016)*: een speurtocht voor de allerkleinsten over een verkouden, gesmolten sneeuwpop. Kinderen moesten rond De Papaver zoeken naar de spullen van de sneeuwpop, zoals de neus, de sjaal en de knopen.
- *Robbie roodborstje (winter 2016-2017)*: een speurtocht met een verhaal over een roodborstje en de dieren in de winter.
- *Kerstballentocht en Winterspelen 2016-2017*: In 2016-2017 werd de tocht voor de 30^e keer uitgezet! Dit keer met thema 'Winter'. De prijswinnaars ontvingen hun prijs op zondag 15 januari 2017. Aansluitend was er de Theatervoorstelling "Feest in de natuur", verzorgd door het Groene Mannetje. In 2016-2017 vormde de Kerstballen de start van de Winterspelen, een project binnen het kader van Groen Doet Goed. Dit betekende dat gedurende de winter, door een of meer partners van de Groen Doet Goed-coalitie (waar De Papaver en Delftse Natuurwacht deel van uit maken), doorlopend activiteiten aangeboden werden voor scholen en individuele bezoekers. De winterspelen werden afgesloten tijdens de voorjaarsvakantie 2017.

Speurtochten voorjaar 2016

- *Wie legt welk ei?*: kinderen moesten speuren naar plaatjes met eieren van verschillende vogels.

Speurtochten zomer 2016

- *Waterleven*: een speurtocht over waterdiertjes met multiplechoice-vragen rondom het gebouw van De Papaver.
- *De natuur kan toveren*: een speurtocht over metamorfose van verschillende dieren, uitgezet in het Arboretum-Heempark.
- *Levend kikkerbord*: een soort ganzenbordspel met vragen over kikkers en padden, uitgezet in het Arboretum-Heempark.

Speurtochten herfst 2016

- *Herfstbelevingstocht* voor kinderen van 2-5 jaar: rondom De Papaver was een tocht met foto's uitgezet met een opdrachtje of activiteit waardoor de kinderen lekker bezig gingen en de herfst konden beleven.
- *Herfstwaaier*: deze waaier bestaat uit kaartjes met opdrachten en vragen over dieren en planten in de herfst en herfstverschijnselen. Kinderen worden zo gestimuleerd op zoek te gaan naar dingen of na te denken.

Vakantieactiviteiten

In de meeste schoolvakanties zijn er extra activiteiten georganiseerd voor jong en oud. Hieronder volgt een overzicht.

Kerstvakantie 2016

- *Magisch bomentheater*: ter afsluiting van de Kerstvakantie waren erop zondag 3 januari 2016 twee leuke en goed bezochte theatervoorstellingen voor het hele gezin, verzorgd door Peet Vermeulen als het 'Groene mannetje'.

Voorjaarsvakantie 2016

- *Afvalknutsellab* (3 middagen): knutselen met afval
- *Ontdek De Papaver*: informatiemiddag over wat De Papaver is en wat het centrum allemaal te bieden heeft aan bijvoorbeeld verjaardagspakketten, activiteitenrugzakjes en de mooie ruimtes die te huur zijn voor activiteiten.
- *Lentestruintocht* onder leiding van een ervaren natuurgids (2x).
- *Kinderkookworkshop*: vegetarische kookworkshop voor kinderen tot 12 jaar.
- *Kiek de Lentel!*: fotografieworkshop voor kinderen onder leiding van een ervaren fotografe.
- *Kledingruilbeurs*

Het 'Groene mannetje' (Peet Vermeulen) in actie tijdens zwerfvuil opruimen in de Delftse Hout.

Meivakantie 2016

- *Kledingruilbeurs* zomerkleding.
- *Ontdek De Papaver*: zie hierboven.
- *Inloopworkshop 'Moestuineren voor kinderen'*: kinderen maakten o.a. hun eigen minimoestuintje.
- *Workshop 'Smulkruiden'*: zelf kruidenkaas maken met kruiden uit de tuin en pannenkoeken bakken.
- *Struintocht* door de natuurgebieden rond De Papaver onder leiding van een natuurgids.
- *Minimarkt Puur Natuur* met allerlei producten uit de tuin van De Papaver.
- *Kiek de Lentel!*: fotografie workshop voor kinderen onder leiding van een ervaren fotografe.

Herfstvakantie 2016

- *Kruidenpannenkoekjes bakken en kruidendrankjes maken*: met kruiden uit de tuin van De Papaver.
- *Inloopworkshop Druktechnieken*: van bladeren en andere natuurlijke materialen werden prachtige afdrukken gemaakt.
- *Kiek de Herfst!*: fotografieworkshop voor kinderen onder leiding van een ervaren fotografe.

Overige publieksactiviteiten

Markten

In 2016 heeft de Papaver driemaal een kraam gehad op een markt in Delft: op 24 september aan 'Original Market' in Delft, op 22 oktober aan de Delfiade en in augustus aan het Oogstfeest bij kinderboerderij Tanthof.

Kerstbomen

Net als in 2015 was het in 2016 mogelijk om bij De Papaver een kerstboom te adopteren. Via www.adopteereenkerstboom.nl worden de bomen geleverd. In 2016 zijn er 48 kerstbomen geadopteerd, voor het grootste deel door personen die ook in 2015 de boom in huis gehad hadden. De bomen werden tussen 8 en 18 december opgehaald en tussen 4 en 6 januari 2017 weer ingeleverd, waarna ze weer teruggehaald werden door de kweker uit Lunteren. Dit sympathieke project kreeg veel aandacht in de media en ook de Papaver kwam hiermee o.a. in een publicatie van het AD van regio Delft terecht.

Duurzame shop

In onze shop worden diverse duurzame producten aangeboden, zoals tassen en kussens gemaakt van overgebleven materialen, en honing gewonnen in de regio Delft. Onze vrijwilligers uit de tuinen zorgen voor een zelfgemaakt aanbod van olie, crème en jam. Daarnaast zijn er educatieve materialen te koop, zoals loeppotjes, zoekkaarten en boekjes over tuinieren. En tot slot diverse nestkasten voor vogels en insecten.

Kinderfeestjes

De Papaver heeft 3 pakketten die speciaal gemaakt zijn voor kinderfeestjes:

- *Vossentocht (7-9 jaar)*

Tijdens de vossentocht verkennen de kinderen spelenderwijs het leven van de vos. Ze gaan zelf speuren, ruiken en bewegen als een heuse vos. Alle zintuigen komen aan bod! Na afloop is er voor alle 'vosjes' natuurlijk een echt vossendiploma.

- *Fladderaars in de nacht (6-12 jaar)*

Een rugzak vol met spelletjes en weetjes over vleermuizen! De spelletjes kun je overdag spelen. De kinderen gaan zelf speuren, ruiken, 'zien', en bewegen als een heuse vleermuis. Om vleermuizen in het echt te zien, moet je 's avonds op pad (dit kan van eind maart tot eind oktober, de nachten moeten boven de 10 °C zijn). Met de batdetector kun je zelfs het onhoorbare geluid van vleermuizen hoorbaar maken!

- *Slootjespakket (4-12 jaar)*

De kinderen gaan op onderzoek uit in de sloot. Wat groeit er, wat zwemt er, hoe zien de diertjes ervan dichtbij uit? Een tas boordevol ideeën en materialen om aan de slootkant aan de slag te gaan! Dit pakket is geschikt voor zowel jonge als oudere kinderen. Het meeste leven vind je van eind maart tot eind oktober.

Vooraf het Slootjespakket was in 2016 populair. Deze is 12 keer uitgeleend. De andere pakketten ieder 1 keer.

Tuinen rond De Papaver

De drie tuinen van Duurzaamheidscentrum De Papaver zijn het bezoeken waard als oases van rust en ruimte, waar de zintuigen geprikkeld worden door de heerlijk geur van kruiden, rozen en lavendel. De tuinen worden onderhouden door een grote actieve groep vrijwilligers.

- De oudste tuin is de Kruidentuin. Uit de tuin worden heerlijke kruiden gehaald die verwerkt worden in balsems en oliën. Deze zijn te koop in de duurzame shop.
- De tweede tuin, de leer- en zintuigentuin, is ontstaan in 2013. Hierin worden kleuterlessen gegeven op het gebied van horen, ruiken, voelen, proeven. Deze tuin is gedeeltelijk verhoogd aangelegd.
- De derde tuin is aangelegd als permacultuurtuin, is 24 uur per dag te bezoeken en bevindt zich aan de voorzijde van het gebouw. Meer uitleg over de principes van de tuin is te vinden op de website.

Kinderen ontdekken de leer- en zintuigentuin

2016 stond vooral in het teken van een theetuin op zondag met eigen gebakken taart en kruidenthee, vers uit de eigen tuinen.

In 2016 is de werkplaats omgetoverd tot Tuincafé waarin de mensen hun kruidenthee konden nuttigen. Ook zijn er afgeschreven tuinmeubels gedoneerd door het West Cord Hotel, zodat De Papaver een tuinterras kon openen waar het zomers heerlijk vertoeven is.

In 2016 is er een proef gestart met het verkopen van broodjes in het Tuincafé. Helaas was er te weinig animo voor en is deze proef in augustus gestopt.

Op 5 september 2016 is er gestart met de verkoop van biologische tosti's ham-kaas, ham, kaas, kipfilet. De tosti's waren zowel doordeweeks als op zondag bij de theeschenkerij verkrijgbaar. Door gebrek aan menskracht om de tosti's te bereiden is hier voorlopig ook mee gestopt.

Ook in 2016 werden er biologische kruiden, zaden en stekplanten verkocht uit eigen tuin. Daarnaast zijn allerlei artikelen gemaakt van eigen oogst, zoals geurzakjes met geoogste lavendelbloemen, zakjes zaad gemaakt met een mooi etiket, jam en nog veel meer. De opbrengst van de verkoop werd gebruikt om te investeren in de tuinen. Ook waren er bezoeken aan andere tuinen door de vrijwilligers om ideeën op te doen.

In 2016 zijn ondersteund door Fonds 1818 buurtkompostbakken geplaatst waar de tuinen weer goede compost uit kunnen krijgen. De vrijwilligers hebben de mogelijkheid gekregen om een cursus compost maken te doen onder leiding van de Kompostbakkers uit Den Haag.

In 2016 is een verzoek voor een financiële aanvraag bij het Oranje Fonds in het kader van NLdoet 2016 verkregen voor het seizoen klaar maken van de Permacultuurtuin van De Papaver.

Er is in 2016 besloten om meer eetbare planten in de leer- en zintuigentuin te planten.

5.Verhuur vergaderruimtes

De verhuur van vergaderruimtes vormt een belangrijke inkomstenbron voor de Papaver. Mede door deze inkomsten kan de Papaver haar doelstellingen genoemd bij hoofdstuk 1 realiseren. Het onderhoud van het pand en de tuinen, de salarissen van de vaste krachten, investeringen in NME en publieksactiviteiten, het kan allemaal plaats vinden doordat er ook een inkomstenstroom gegenereerd is via de verhuur.

Vanuit de vergaderruimtes loop je zo naar de prachtige tuin van De Papaver.

Onder de noemer 'Vergaderen in het groen' worden verschillende zalen aangeboden. Doordat De Papaver gelegen is in een groengebied en zelf verschillende mooie tuinen heeft, kunnen de huurders genieten van een 'buiten'-ervaring gecombineerd met een vergadering, training of cursus. Uiteraard is alle koffie en thee duurzaam en fairtrade, en is de catering biologisch. Daarmee kan De Papaver ook met deze economische activiteit haar duurzame visie promoten.

Naast profit-organisaties vinden ook vele non-profitorganisaties hun weg naar De Papaver voor de huur van een zaal. Ook zijn er meerdere natuur- en milieuorganisaties die De Papaver als locatie gebruiken van waaruit zij hun activiteiten ontplooiën. Hiermee is het een bruisend centrum geworden voor organisaties van verschillend pluimage.

Non-profitorganisaties krijgen 25% korting op de normale huurprijs per dagdeel. Natuur- en milieuorganisaties krijgen extra korting met een tegenprestatie, denk b.v. aan het organiseren van een workshop of leveren van een gids.

De Papaver moest nog bekendheid krijgen als verhuurcentrum van ruimten. Om de bekendheid te vergroten is hard gewerkt middels acquisitie en het gebruik van het eigen netwerk. Dat heeft in 2016 tot positieve resultaten geleid. De opbrengsten uit de verhuur staan vermeld in de jaarrekening welke deel uitmaakt van dit jaarverslag.

6.Communicatie

Website

In 2015 is de website van de Papaver opgezet. Op www.papaverdelft.nl vinden alle belanghebbenden informatie over Duurzaamheidscentrum De Papaver. Er zijn pagina's over De Papaver en haar medewerkers, inspiratie voor een duurzame lifestyle, informatie voor basisscholen en pagina's over de zaalverhuur. Ook zijn de mogelijke activiteiten voor het publiek beschreven, zowel op algemene pagina's als in een agenda waarop ook natuur-, milieu en duurzaamheidsactiviteiten van derden te zien zijn (zie afbeelding).

Tenslotte kunnen Delftenaren die meer willen weten over zwerfafval, dan wel zich willen aanmelden als Supporter van Schoon, op deze site terecht. In 2016 was er daarnaast een website waar scholen lesmateriaal konden reserveren: www.nmegids.nl/delft.

Veel van deze informatie is in 2016 aangevuld en uitgebreid.

Tussen januari en december 2016 zijn er bijna 100 blogs geschreven, met name verdeeld over de categorieën nieuws, activiteiten, scholen, tentoonstelling, zwerfafval, inspiratie en huis&tuin.

Facebook

Op 1 januari 2016 had de facebook-pagina van de Papaver, www.facebook.com/papaverdelft 606 volgers, op 31 december 2016 waren dat er 940. Gedurende het hele jaar zijn er 328 berichten geplaatst (tekst, foto's, video's, etc.). Van deze berichten hebben er 33 meer dan 1000 mensen bereikt, en 7 meer dan 2000. De populairste was een video-oproep voor nieuwe vrijwilligers met een bereik van 3450 mensen.

< september		< 2016 >							november >
		Oktober							
Maand	Lijst	Week							
Maa	Diri	Woe	Don	Vrij	Zat	Zon			
september	september	september	september	september					
					Dag van het jodenland, hop, Rotterdamse weg	Landbouwkapitein, Aalsmeerse Bos			
					Open dag Metamor				
3	4	5	6	7	8	9			
						Natuurkursus in Paddensteden in De Herbarium			
10	11	12	13	14	15	16			
Dag van de Duurzaamheid			Lesing: Vogel in Jaren		Deiode	Paddensteden in de Vuurstort (openbaar)			
17	18	19	20	21	22	23			
Kruisduurzaamheid 14.00 uur (vanaf 6 jaar)	Inloopavond op Drukbeethiek en hoor (vanaf 4-9 jaar)	Fotoverhaal op (leef)jaar 8-16 jaar			Deiode: Informatie				

Twitter

Er zijn in 2016 ruim 70 berichten getwitterd op www.twitter.com/papaverdelft. Aan het eind van het jaar had de pagina zo'n 1000 volgers, en een gemiddeld maandelijks tweet-weergave van 12.000.

Nieuwsbrieven

De Papaver heeft nieuwsbrieven voor verschillende doelgroepen: voor het onderwijs (leerkrachten), voor het publiek en voor Supporters van Schoon. Alle drie deze doelgroepen bestonden in 2016 uit ongeveer 450 personen; dit aantal groeide gedurende het jaar in alle groepen. Zij hebben allemaal 4 nieuwsbrieven per jaar ontvangen. Sinds juli 2016 worden de nieuwsbrieven verstuurd met MailChimp, daarvoor gewoon via de e-mail. De nieuwsbrieven naar het publiek en Supporters van Schoon wordt door ongeveer 45% van de geadresseerden bekeken, bij de scholen is dit zo'n 15-25%. (Het landelijk gemiddelde ligt op 21%). Voor de nieuwsbrief kan men zich via de website aanmelden: www.papaverdelft.nl/blijf-op-de-hoogte

Pers

De Papaver heeft een persadressen bestand, naar wie gedurende 2016 minimaal 1x per maand een bericht is gestuurd. Dit heeft geresulteerd in ruim 70 berichten in de diverse (lokale) kranten, waaronder een artikel na het éénjarig bestaan van de Papaver, gepubliceerd op 16 juli 2016 in het AD Delft (zie foto).

Daarnaast is De Papaver ook meerdere keren te horen geweest op Stadsradio Delft.

7.Partners en samenwerking

Samenwerking is voor De Papaver van cruciaal belang. Vanuit de visie dat je samen meer bent én meer kunt, werken wij dan ook actief aan samenwerkingsverbanden met partners. Met name op het gebied van NME hebben wij duurzame samenwerkingsverbanden waarmee wij ons NME-aanbod vergroten. Maar ook op andere vlakken werken wij graag met partners samen.

Partners waar wij mee samenwerken:

- Gemeente Delft
- NME Gemeente Den Haag
- Avalex
- Stichting BuytenDelft
- Kinderboerderij Tanthof
- Botanische Tuin TU-Delft
- Imkervereniging Delft
- IVN Delft, Zuid-Holland en landelijk
- Stichting Delftse Natuurwacht
- Vockestaert
- Ikea Delft
- Stedenband Delft-Esteli
- Milieudefensie
- Stichting Groenkracht
- KNNV, afdeling Delfland
- De Notelaer
- GDO – Gemeentes voor Duurzame Ontwikkeling
- Stichting BuitenLeeft
- Vogelwacht Delft e.o.
- Nederlands Genootschap voor Microscopie, locatie West
- Vereniging van Natuurfotografen West

8. Bestuur en personele zaken

Bestuur

Het bestuur bestaat sinds de oprichting op 25 februari 2015 uit dhr. ir. K.M. van der Laan (voorzitter), dhr. P.A.J. de Bree (penningmeester/secretaris), dhr. E. Janzen (algemeen bestuurslid) en mw. ing. F.T. Rengers-Bredewout (algemeen bestuurslid). Het bestuur wordt bijgestaan door een adviseur en notulist mw. mr J.B. Cox-Matze. Volgens de statuten zijn zij benoemd voor een periode van vier jaar. Het bestuur zet zich onbezoldigd in. In 2016 heeft het bestuur 14 keer vergaderd.

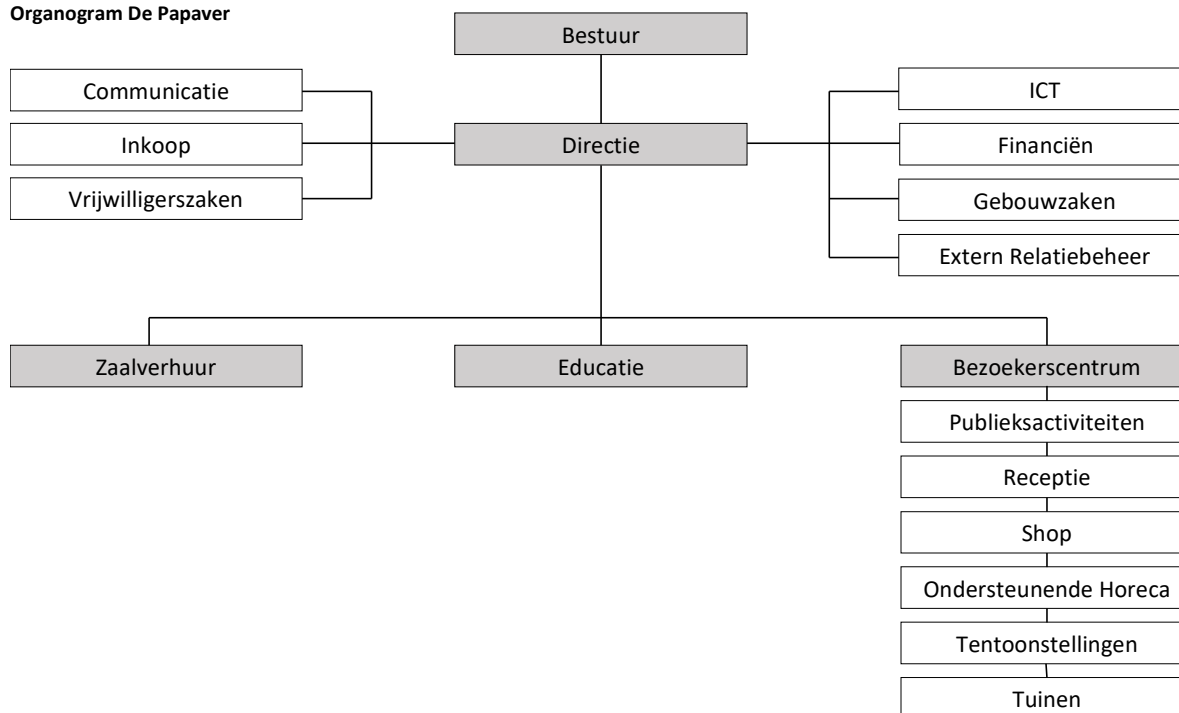
Voorzitter Max van der Laan (links), penningmeester/secretaris Paul de Bree (rechts) en wethouder Stephan Brandligt ondertekenen de overdrachtsovereenkomst.

Personele zaken

Het vaste personeel bestond voor 2016 uit een meewerkend directeur (28 uur), een senior educatief medewerker (36 uur) en twee educatief medewerkers (20 en 28 uur). Daarnaast was er via de gemeente Delft een medewerker gedetacheerd die de functie van medewerker facilities vervult (24 uur).

De meewerkend directeur heeft de dagelijkse leiding over alle activiteiten van De Papaver. De (senior) educatief medewerkers voeren de NME en de projecten uit. De medewerker facilities richt zich op de verhuur van de vergaderzalen.

Organogram De Papaver

Vrijwilligers

De Papaver wordt in haar activiteiten ondersteund door zo'n 70 vrijwilligers. In vrijwel alle organisatieonderdelen werken zij mee zoals bijvoorbeeld bij de NME, het gebouwonderhoud, de verhuur, en de financiële administratie. In het geval van het bezoekerscentrum wordt dit zelfs geheel, op de aansturing van de directeur na, door vrijwilligers gedragen. Onder het bezoekerscentrum valt, zoals u in het organogram kunt zien de publieksactiviteiten, receptie, shop, ondersteunende horeca, tentoonstellingen en de tuinen. Dat dit bijna volledig door vrijwilligers gedragen wordt is zeer bijzonder te noemen.

Daarnaast biedt De Papaver de mogelijkheid voor vrijwilligers die (tijdelijk) arbeidsongeschikt of (tijdelijk) werkloos zijn om werkritme en werkervaring op te doen. Zij vinden geregeld bij De Papaver een plek om een zinvolle bijdrage te leveren en hun tijd en energie op een constructieve manier in te zetten. Hiermee vervult De Papaver een belangrijke maatschappelijke functie.

Directeurs-wissel

In 2016 heeft een directeurswissel plaatsgevonden. De toenmalige directeur en De Papaver besloten begin 2016 om niet met elkaar verder te gaan. Deze functie werd tijdelijk ingevuld door de penningmeester van het bestuur, dhr. P. de Bree. Vanaf het voorjaar van 2016 wordt de functie van directeur ingevuld door dhr. J. Groeneweg.

Stageplaatsen

De Papaver heeft regelmatig plaats voor stagiaires. In 2016 hebben twee hbo-stagiaires vanuit hun opleiding voor Landscape and Environment Management (LEM) van InHolland onderzoek gedaan naar nieuwe verdienmogelijkheden voor De Papaver. Ook de inpassing van het gebouw in het lokale landschap maakte daar deel van uit. De uitkomsten van hun onderzoeken worden gebruikt voor plannen in de aanpassing van het gebouw en de buitenruimte. Ook is er plek voor stagiaires die hun maatschappelijke stage willen uitvoeren. Hier wordt met regelmaat gebruik van gemaakt.

Jong en oud kunnen bij De Papaver aan de slag als vrijwilliger.

Onze oudste vrijwilliger Leen van Doorn werd in 2016 90 jaar! Hij werd hoogst persoonlijk door wethouder Stephan Brandligt gefeliciteerd. "Wethouders komen en gaan, maar Leen blijft altijd bestaan!"

9.Jaarrekening 2016

Balans per 31 december 2016

Actief

Vaste activa

Gebouw	568.500
--------	---------

Financiële vaste activa

Bijdrage Gemeente Delft	124.127
-------------------------	---------

Vlottende activa

Debiteuren	9.713
------------	-------

Overlopende posten	5.999
--------------------	-------

Liquide middelen	117.201
------------------	---------

825.540

Passief

Eigen Vermogen

Reserve	3.507
---------	-------

Resultaat boekjaar	12.081
--------------------	--------

Voorzieningen

Onderhoud	210.127
-----------	---------

Langlopende schulden

Egalisatiereserve gebouw	325.600
--------------------------	---------

Hypotheek Gemeente Delft	173.898
--------------------------	---------

Kortlopende schulden

Crediteuren	19.584
-------------	--------

Diverse Schulden en overlopende posten	80.743
--	--------

825.540

Toelichting op de Balans.

Activa:

De waardering vindt plaats op basis van economische waarde. Het verschil tussen verkrijgingsprijs en de actuele waarde op het moment van verkrijging is verantwoord op een egalisatie reserve en in het fonds voor voorziening onderhoud.

Het gebouw wordt afgeschreven met jaarlijks gelijk blijvende bedragen. De afschrijving wordt vastgesteld op basis van de verwachte economische levensduur.

Aanschafwaarde

I juli 2015	600.000
Afschrijving 2015	10.500
Afschrijving 2016	21.000
Boekwaarde 31-12-2016	568.500

Bijdrage Gemeente Delft.

Het pand aan de Korftlaan is per 1 juli 2015 overgenomen van de Gemeente Delft. De Gemeente heeft hiertoe een hypotheek verstrekt en een eenmalige bijdrage ter dekking van de hypotheeklasten. Fysiek wordt het verschil tussen de bijdrage en de hypotheek in 5 jaar afgelost.

Debiteuren.

Het saldo openstaande posten bedraagt € 9.713 Er is geen voorziening voor dubieuze posten opgenomen

Overlopende posten

Er is voor € 5.999 aan kosten vooruitbetaald.

Liquide middelen.

Het saldo liquide middelen bestaat uit:

Kaspositie	€	906
Betaalrekening		56.295
Spaarrekening		60.000

Passiva

Voorziening onderhoud.

De voorziening is gestort met een gedeelte van het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de balanswaardering tegen economische waarde. De voorziening is gebaseerd op een meerjarig onderhoudsschema dat is verstrekt door de Gemeente Delft.

Langlopende schulden.

Egalisatiereserve gebouw.

Betreft de egalisatiereserve van het pand aan de Korftlaan en bestaat uit een gedeelte van het verschil tussen de actuele waarde op het moment van de verkrijging en de verkrijgingsprijs. Het saldo wordt gedurende de afschrijvingstermijn van het gebouw ten gunste van het resultaat geboekt.

De hypotheek is verstrekt door de Gemeente Delft ter financiering van de aankoop van het gebouw aan de Korftlaan. De hypotheek wordt in 5 jaar afgelost. Een gedeelte via de exploitatie rekening en een gedeelte via een specifieke bijdrage van de Gemeente.

Crediteuren.

De post bestaat uit diverse nog te betalen rekeningen uit de maand december 2015

Diverse schulden.

Hierin is opgenomen een bedrag van € 30.076 dat ontvangen is van de Gemeente en in 2017 wordt terugbetaald Het betreft een pro forma bedrag. Er is een bedrag van €50.000 vooruit ontvangen betreffende een bijdrage voor NME activiteiten.

Bestemming resultaat.

Het resultaat wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.